

OPLEIDING DUURZAME GEBOUWEN

GEBOUWSCHIL: ISOLATIE VAN DE VOORGEVEL

LENTE 2023

Buitenschrijnwerk

... een raamwerk voor redelijkheid

José Alberto SOLINIS CARRERA

- ▶ In perspectief plaatsen van de interventies voor het buitenschrijnwerk in het kader van een algemeen project
- ▶ Onderhoud als architecturaal project
- ▶ Inzicht verwerven in de projectmethodologie
- ▶ Verder kijken dan de vraag of een gevel "beschermd" is en zo meer inzicht verwerven in de actuele uitdagingen

IN PERSPECTIEF PLAATSEN**Waar hebben we het over?**

... een gevel ...?

- ▶ Een kwestie van definitie
- ▶ Bijzonderheden voor Brussel ...

Een architecturaal project

... tussen ambacht en industrie ...?

- ▶ Productie ... stijlen en technologische ontwikkelingen

Een overzicht

... op zich staande elementen ...?

- ▶ Productie ... stijlen en technologische ontwikkelingen

ONDERHOUD**Waar hebben we het over?**

... is het waardevolle nog van waarde?

Een architecturaal project

- ▶ Tuinmanswoning - einde 19e eeuw

METHODES**Waar hebben we het over?**

... methodes ...?

Een architecturaal project

... less is more ...?

Een raamwerk voor redelijkheid?

... less is more ...?

Een architecturaal project

- ▶ Opmeten is weten
- ▶ Buitenschrijnwerk 1e helft 18e eeuw (1700-1750)
- ▶ Buitenschrijnwerk 2e helft 18e eeuw (1774-1776)
- ▶ Buitenschrijnwerk eind 19e eeuw (1885-1888)
- ▶ Buitenschrijnwerk begin 20e eeuw (1907)
- ▶ Buitenschrijnwerk interbellum (1931-1934)
- ▶ Buitenschrijnwerk jaren 1940 (1937)
- ▶ Buitenschrijnwerk jaren 1950 (1949)

CONCLUSIES

... een architecturaal project?

Voor diegenen, de meerderheid van ons, die in een stad wonen,
speelt het leven zich af tussen gevels.

AANZICHTEN VAN HUIZEN drukken zowel KARAKTER als IDENTITEIT uit. (...)

*Vrij naar Piet Altenlob, Claude Javeau, **Bruxelles façades**, CFC_Editions, Coll. regards sur la ville, 2006*

... een gevel?

► Een kwestie van definitie

2019

Vrij naar het Encyclopedisch woordenboek Larousse

ELK GEVELVLAK van een gebouw
(hoofdgevel, achtergevel, zijgevels)

Het in de openbare ruimte zichtbare
VLAK herbergt de hoofdtoegang tot het
gebouw
(voorgevel, binnenplaatsgevel, in
tegenstelling tot de tuingevel) (...)

1854

Vrij naar de Algemene encyclopedie van de Franse architectuur van de 11e tot de 16e eeuw van EUGENE VIOLLET-LE-DUC

(...) **ELKE ARCHITECTURALE
COMPOSITIE
DIE UITGEEFT OP DE
BUITENOMGEVING**, op de openbare weg,
op een binnenplaats, op een tuin.

Maar het is pas sinds de 16e eeuw dat in
Frankrijk gevels worden opgetrokken als
DECORATIE VAN EEN GEBOUW, zonder
rechtstreekse relatie tussen deze
buitenbekleding en de binneninrichting (...)

De publieke gedaante van grootse
monumenten uit de oudheid of de
middeleeuwen vormt slechts
**EEN VERUITWENDING VAN HUN
BINNENINRICHTING.**

1757

Vrij naar de Algemene encyclopedie van de wetenschappen, kunsten en beroepen van DIDEROT & D'ALEMBERT

(...) **DENK AAN HET FRONTON**
van een kerk, een tempel, een openbaar
monument.

GEVELS die zichtbaar zijn aan tuinzijde,
straatzijde, vanaf de binnenplaats, vanaf
de hoofdweg, enz.

Ook topgevels of uitsprongen van
vrijstaande gebouwen kunnen we als
zijgevel zien.

Het is door **DE DECORATIE VAN DE
GEVEL** van een gebouw,
dat het belang en de reden voor het
optrekken ervan, evenals het aanzien
van de eigenaar moeten worden
beoordeeld:

het is door zijn **COMPOSITIE** dat de
bekwaamheid van een architect zich
manifesteert, en dat intelligente mensen
zich een duidelijk beeld vormen
van de **RELATIE**, die werd in acht
genomen tussen binneninrichting en
buitenomgeving, evenals van beide
domeinen op zich. (...)

... WAAR HEBBEN WE HET OVER?

... een gevel?

- Een kwestie van definitie

2019

Encyclopedisch woordenboek Larousse

basis
gevelvlakken

1854

Algemene encyclopedie van de Franse
architectuur van de 11e tot de 16e eeuw
van EUGENE VIOLLET-LE-DUC

“modern”

kwaliteiten van “waarheid”
uit de middeleeuwen of uit
de oudheid

architecturale compositie
kritiek op het decoratieve
concept

buitenbekleding

binneninrichting

1757

Algemene encyclopedie van de
wetenschappen, kunsten en beroepen
DIDEROT & D'ALEMBERT

openbare en huiselijke
architectuur

“decoratie” als
beoordelingsfactor

compositie als weg naar
inzicht

band met het menselijk
lichaam

(lat.)

(fr.) FAÇADE // FASSADE (1565)

(it.) FACCIATA (einde van de 13e eeuw)

(lat.) FACCIA // FACIES // FACERE
// FACTUM

faciēs, ēi, f. (facio; v. GELL. 13, 30, 2), ¶ 1 forme extérieure, aspect général, air (défin. de GELL. 13, 30) : a) [d'une pers.] : PL. Pæn. 1111; SEN. Ep. 33, 5; facies, vultus, sonus CIC. de Or. 1, 127, l'aspect général (le physique), la physionomie, le son de la voix, cf. CIC. Nat. 1, 80; Phil. 8, 23, etc.; b) [d'une chose] : facies urbis SALL. C. 31, 1; facies loci TAC. An. 4, 67, l'aspect de la ville, du lieu; in montis faciem VIRG. G. 4, 361; in faciem stagni TAC. H. 5,

De vrije gevel ...

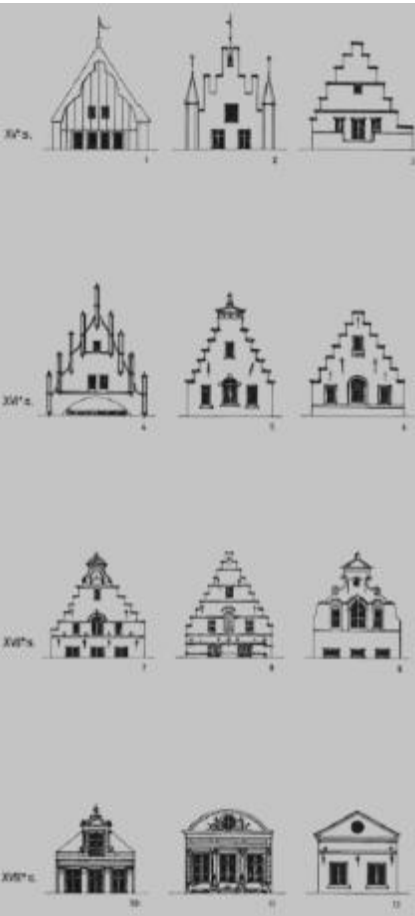
De geschiedenis van de architectuur is de geschiedenis van het streven naar licht

Le Corbusier

... een gevel ...?

- Bijzonderheden voor Brussel ...

Evolutie van topgevels. G. Ledent, Habiter Bruxelles, la maison bourgeoise individuelle, articulation typologique de l'extension du 19ème siècle, ét. niet-gepubliceerd.

van plantaardige naar minerale
inrichting
van puntgevel, over trapgevel
naar lijstgevel

Modernisering van de stad
en neoklassiek geheel ...

Omstreeks 1850 - Lithografie door Canelle naar Nourry.

... verfraaiing

Stadsuitbreiding ...
de stad en haar
voorsteden

Ontwikkeling via de fronten
van het huizenblok ...

... optimalisering van het
wegennet
en dus van het aantal percelen

1866 = Algemeen Plan voor de uitbreiding en verfraaiing van de Brusselse agglomeratie door Victor Besme, inspecteur der wegen van de Brusselse voorsteden.

Regelgeving ... in elke fase van de
ontwikkeling van de stad
... voor elke uitdaging van het
tijdperk

Bouwvoorschriften,
bouwvergunningenplan, ...

Bouwvergunningaanvraag, Zennestraat nr. 59. 1855

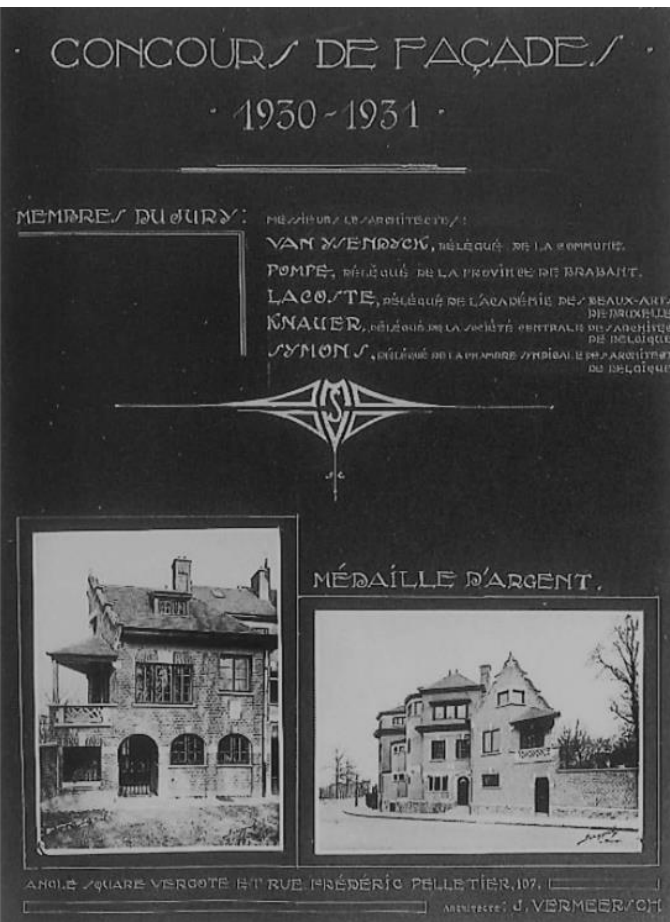
7 ... WAAR HEBBEN WE HET OVER?

... een gevel ...?

- Bijzonderheden voor Brussel ... van gevels

Stimuleren ...
ontwikkelen ...

Gevelwedstrijden
van het einde van de 19e
eeuw ...

Affiche voor de jaarlijkse gevelwedstrijd in Schaerbeek, 1930-31. Zilveren medaille, Arch. J. Vermeersch

... tot in het interbellum

Wedstrijd voor gevelontwerpen op het Colignonplein in Schaerbeek. Twee ontwerpen van de arch. Groothaert, 1897. L'Émulation, 1900.

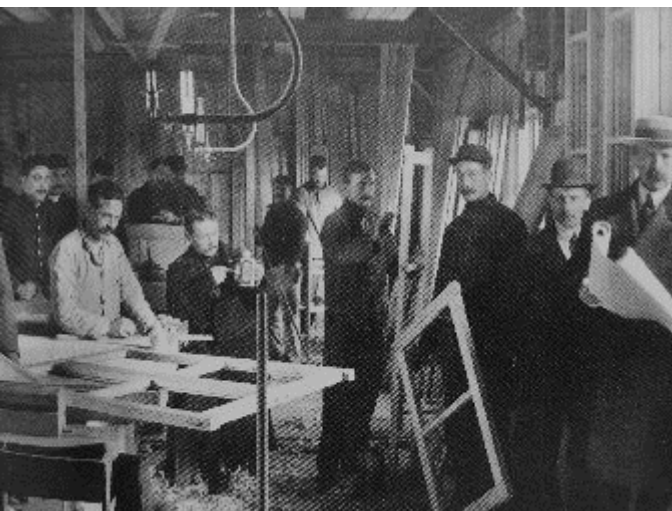
Wedstrijd voor gevelontwerpen rondom het Gemeentehuis van Sint-Gillis. Arch. E. Jaspar, 1895. L'Émulation, 1899.

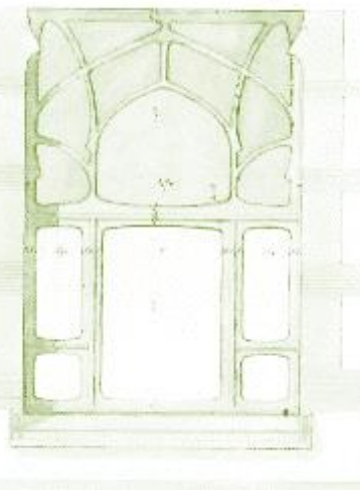
8 ... EEN ARCHITECTURAAL PROJECT?

... tussen ambacht en industrie ...?

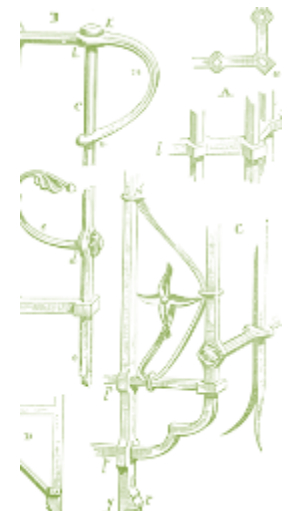
- Productie ... stijlen en technologische ontwikkelingen

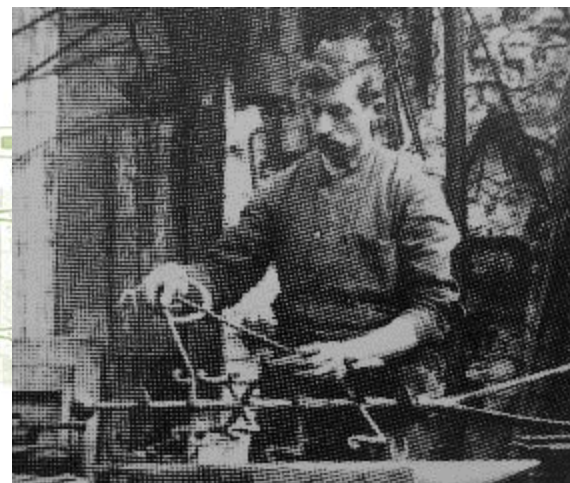
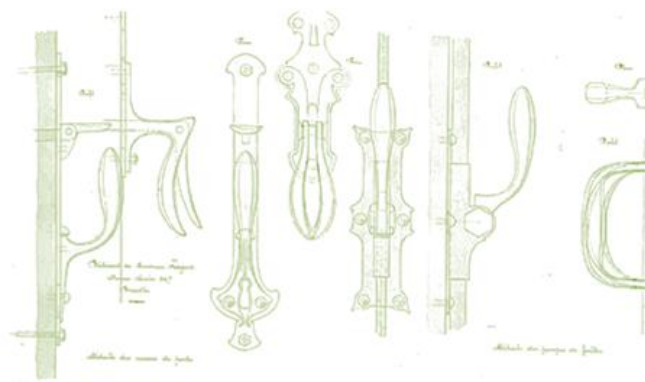
Schrijnwerkerij van P. Cauchie, 1918

Handsmederij Moonens te Brussel, rond 1925

Glasblazerij van Frans Crickx in Jette, rond 1930

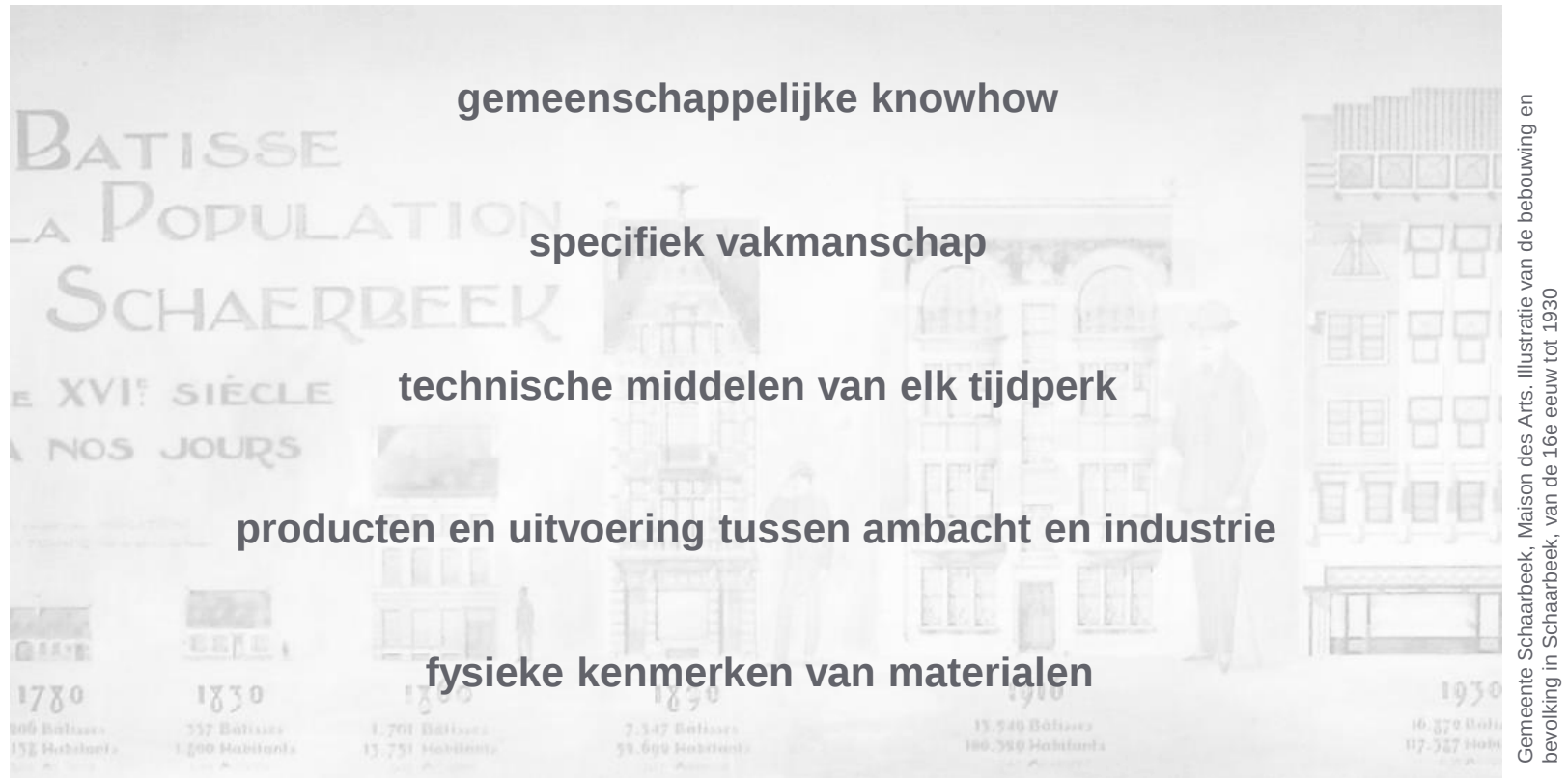

Siersmederij van Victor Louis Duwaerts te Anderlecht, 1912

... op zich staande elementen ...?

- Productie ... stijlen en technologische ontwikkelingen

Quatremère De Quincy - Historische encyclopedie van de architectuur - 1832

ENTRETIEN, s. m. Se dit généralement en architecture pour exprimer les soins, la surveillance habituelle et les réparations légères dont tous les édifices ont besoin. Quelle que soit la solidité qu'on leur donne, quelle que parfaite que soit leur construction, le temps et la tendance à la décomposition, qui est propre à tous les corps, y produisent journellement des altérations auxquelles il faut sans cesse apporter remède pour prévenir les suites que leur négligence pourroit occasionner.

Il y a toujours une somme annuelle consacrée à l'*entretien* des grands édifices. Au moyen de cette dépense, on empêche qu'il ne s'y développe des causes de ruine; et cette dépense légère d'*entretien* économise les grandes dépenses de réparations. Un édifice même peu solide qu'on entretiendrait avec soin dureroit éternellement.

Encore une réalisation

CHAMEBEL

CHASSIS EN ALUMINIUM (ALLIAGE SPECIAL)

ELEGANCE • LEGERETE

PARFAITE RESISTANCE A LA CORROSION
AUCUN ENTRETIEN NI PEINTURE

exiger l'étiquette de garantie

USINES ET BUREAUX A VILVORDE ★ 27, RUE ROYALE
TEL. 15 84.24-15 99.20

BUREAUX A BRUXELLES
TEL. 17.47.40 - 17.21.81

CHAMEBEL S.A.

Dans l

POUR VOS FENÊTRES

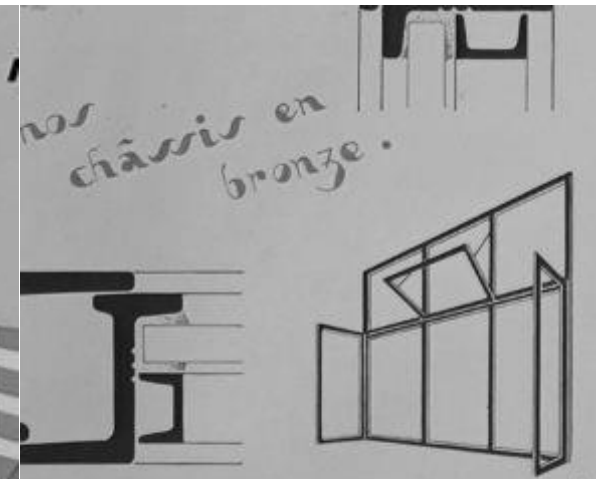
Les châssis MIXTES en bois et métal léger, réalisation Grignot, sont d'une robustesse à toute épreuve et d'un entretien extrêmement économique.

L'association du métal léger avec le bois, élément séculaire, garantit la longévité. Le châssis MIXTE est silencieux, rigoureusement étanche et constitue un véritable attrait décoratif à l'intérieur de la maison.

*Messieurs les Architectes
études et devis gratuits
sur demande*

nos châssis en bronze.

inaltérable!

VERRE AUTONETTOYANT

Neat+

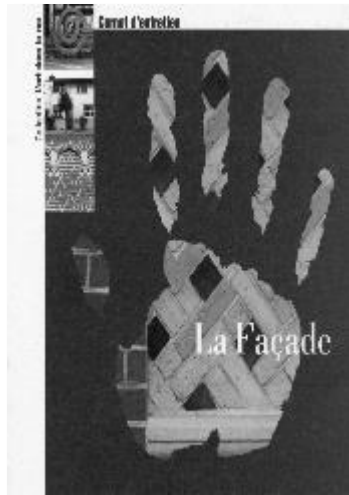

<http://postwarbuildingmaterials.be/>

Les indispensables du patrimoine, IPW

Onderhoudsboekje Collectie Kunst in de straat

Homegrade.brussels

Les indispensables du patrimoine, IPW

Homegrade.brussels

Onderhoudsboekje Collectie Kunst in de straat

Homegrade.brussels

Onderhoudsboekje Collectie Kunst in de straat, DML

Onderhoudsboekje Collectie Kunst in de straat, DML

13

... ZIJN WAARDEVOLLE ZAKEN NOG VAN WAARDE?

- ▶ Controleren van dichtingen van beglazingen, controleren op scheuren en herstelling van beschadigde of ontbrekende onderdelen; controleren en afregelen van openings- en sluitingsmechanismen.

Uittreksels "Atelier Moneo rencontre. Carnet d'atelier, La menuiserie"
Prod. CDR & Atelier Moneo. 2020. Maison Cabay.

- ▶ Controleren van afwerkingslaag op de horizontale gedeeltes die het snelst beschadigd raken (onderdorpel, waterlijst, geschilderde dichtingen van beglazingen, enz.) en meer bepaald op de ramen met zuidwestelijke oriëntering

- ▶ Strippen en herschilderen

1 jaar

3 jaar

10 jaar

... studiecase

- Tuinmanswoning - einde 19e eeuw

Sch. 3 Façade Est - 1/50

Sch. 4 Façade Nord - 1/50

© atelier moneo

... studiecase

- Tuinmanswoning - einde 19e eeuw

... methodes ...?

- Een kwestie van definitie

Encyclopedisch woordenboek Larousse

Van het Latijns methodus, het Grieks methodos, van hodos, de weg

Het rationele proces van de geest om tot de kennis of de demonstratie van een waarheid te komen: de methode onderscheidt zich van de theorie.

Een logisch geordend geheel van principes, regels, stappen, dat een middel tot het bereiken van een resultaat vormt: de wetenschappelijke methode.

Een handelswijze om volgens een beredeneerde benadering een actie, een werk of activiteit uit te voeren; een techniek: de werkmethode. De verkoopmethodes. In het onderzoek werd er geen nauwkeurige methode gevolgd.

Geheel van regels voor de beheersing van een techniek, een wetenschap; een bouwwerk die ze omvat, waarin ze worden toegepast: de leesmethode.

... WAAR HEBBEN WE HET OVER?

... methodes ...?

- ▶ Is er nood aan de bescherming van een goed?
- ▶ Moeten we niet verder kijken dan de vraag of een goed al dan niet beschermd is?
- ▶ Hoe kunnen we, in het kader van een noodzakelijke omvattende visie op de renovatie van gebouwen en het rationele gebruik van materialen, de criteria:
 - erfgoedwaarde,
 - esthetische waarde,
 - technische waarde,
 - enz.

redelijkerwijs naar waarde schatten?

**BOUWEN AAN EEN PROJECTFILOSOFIE?
EEN METHODE OM BUITENSCHRIJNWERK DE PLAATS TE GEVEN,
MET NAME KWALITATIEF, DIE HET TOEKOMT
IN HET KADER VAN EEN GLOBAAL EN TRANSVERSAAL PROJECT VOOR DE RENOVATIE VAN OUDE
GEBOUWEN?**

... WAAR HEBBEN WE HET OVER?

... methodes ...?

- Welke betekenis en inhoud kan buitenschrijnwerk hebben? Meerdere benaderingen?

IDENTITAIRE INHOUD

Benadering van valorisatie, renovatie, reconstructie

CONTEMPLATIEVE INHOUD

Benadering van renovatie, reconstructie

UTILITAIRE INHOUD

Benadering van renovatie, reconversie, herbestemming

COGNITIEVE INHOUD

Benadering van behoud, bewaring en renovatie

... less is more ...?

- ▶ renoveren en/of behouden en/of herstellen
 - meerdere strategieën;
 - geïntegreerd in een globale en transversale benadering;
 - in perspectief plaatsen van de middelen;

Globale en transversale benadering?

Zo nauwkeurig mogelijk dimensioneren?

Herstellen/hergebruiken?

Levenscyclus?

Veroudering/duurzaamheid?

Onderhoud bevorderen?

Gebruik van materialen?

Eenvoud van uitvoering?

De plaats van de mens?

20 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... less is more ...?

► STBA _ CREBA _ Guidance Wheel

De Franse versie van het "Guidance Wheel" bevat 72 mogelijke interventies, 29 contexten en 36 problematieken, onderverdeeld in drie categorieën: technieken, erfgoed en energie. De interventies werden geval per geval onder de loep genomen door een expertenpanel. Voor elk van deze interventies werden de betreffende contexten en problematieken geselecteerd en beoordeeld volgens een code met vier kleuren, gaande van groen (ondergeschikt aandachtspunt) tot rood (kritiek aandachtspunt). Hierbij werden meer dan 2.600 beoordelingen geformuleerd. In de "Guidance Wheel"-tool, zoals weergegeven op de website, worden deze scores samengevat, aangezien de tool, afhankelijk van de context, de slechtste score voor elke categorie van de problematieken weergeeft.

<https://www.rehabilitation-bati-ancien.fr/guidance-wheel>

21 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... less is more ...?

- <https://www.rehabilitation-bati-ancien.fr/guidance-wheel>

Guidance Wheel

Outil d'aide à la décision pour une réhabilitation responsable

COMPORTEMENT

Comportement

Murs

Plancher haut/toiture

Plancher bas

Fenêtres

Portes

Cheminées

Ventilation

Génération

Emission

Distribution

Régulation

Eclairage

ENVELOPPE

EQUIPEMENTS

Problématiques techniques

Problématiques patrimoniales

Problématiques énergétiques

REINITIALISER L'OUTIL

MODE D'EMPLOI | **A PROPOS** | **GLOSSAIRE** | **RAPPORT**

► **Légende**

▼ **Contexte du bâtiment**

Merci de définir le contexte de votre bâtiment ci-dessous:

Protection patrimoniale
Quelle est la valeur patrimoniale du bâtiment ?
Bâtiment d'intérêt patrimonial hors secteur protégé ▼

Zone climatique (voir glossaire)
A quel climat est soumis le bâtiment ?
Climat continental ▼

Implantation du bâtiment
Quelle est la position du bâtiment/logement par rapport aux autres bâtiments/logements ?
Immeuble ou maison indépendant(e) sur sa parcelle ▼

Type de matériau des murs
Quel est le matériau de construction principal des murs ? Il s'agit d'une liste simplifiée et non exhaustive de matériaux.
Pierre (voir glossaire) dure (Grès, etc.) ▼

État du bâti
Quel est l'état du bâtiment ? Quel est le niveau de réparations à envisager ?
Etat correct (Bâtiment bien entretenu nécessitant peu de travaux) ▼

Sources d'humidité
A combien de sources d'humidité le bâtiment est-il soumis ?
Bâtiment soumis à une source d'humidité particulière ▼

Usage énergétique (voir glossaire)
Quel est l'usage énergétique du logement par rapport aux scénarios de la réglementation thermique française ?
Neutre ▼

Degré d'implication des occupants (voir glossaire)
Les occupants sont-ils impliqués dans la gestion du bâtiment ?
Occupants impliqués ▼

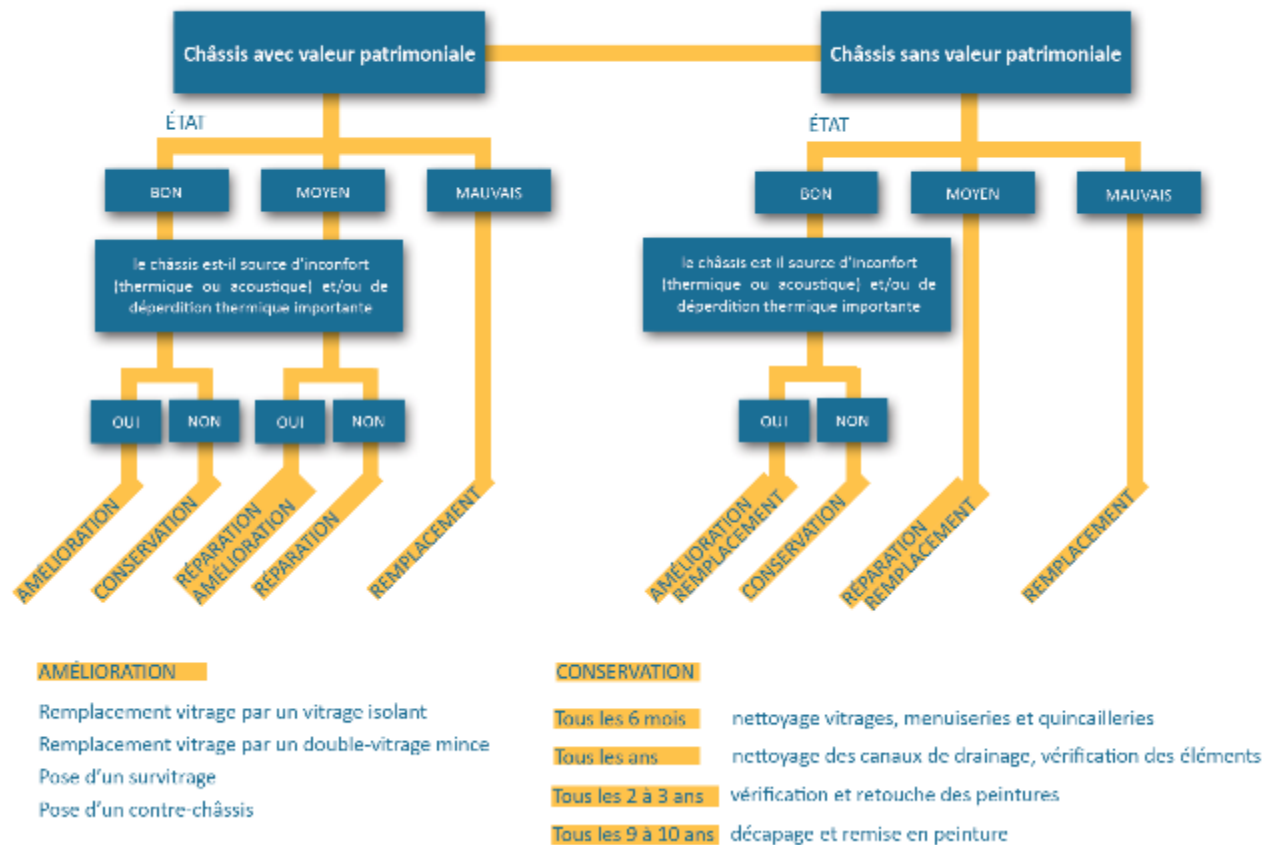

22 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... less is more ...?

- Beslissingsboom

MENUISERIES EXTÉRIEURES

CERAA & atelier moneo

23 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... less is more ...?

- Beslissingsboom

... ERFGOEDWAARDE ... ?

Hoewel er de voorbije jaren meer waardering is gekomen voor dit concept ...

kan worden vastgesteld dat het argument makkelijk van tafel kan worden geveegd;

is het een conceptualisering en valorisatie van "de kwaliteit" met variabele geometrie;

is het makkelijk naast zich neer te leggen, indien er geen wettelijke bescherming is;

wordt er geen rekening gehouden met de intrinsieke kwaliteiten van oud schrijnwerk indien deze waarde opzij wordt geschoven.

24 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

► Opmeten is weten:

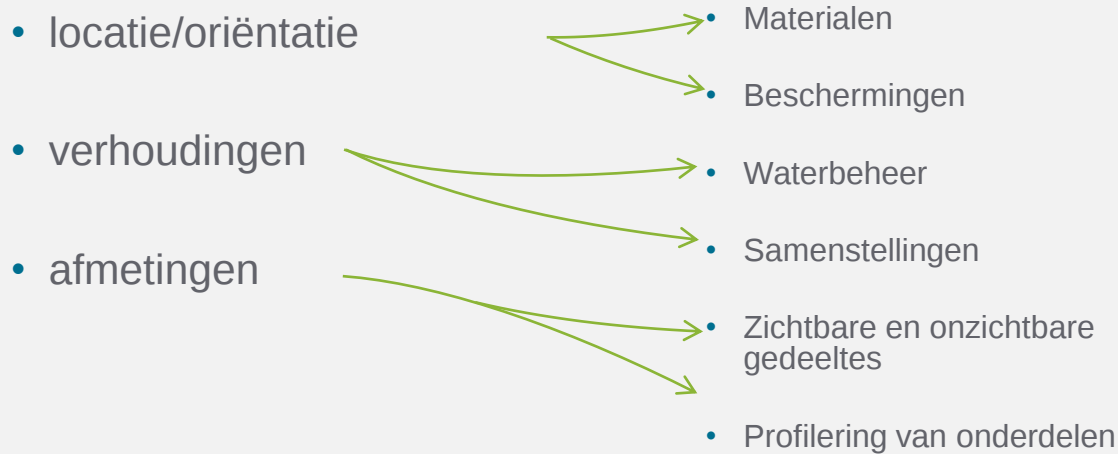
- locatie/oriëntatie
- verhoudingen
- afmetingen

25 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Opmeten is weten:

26 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Opmeten is weten:

27 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

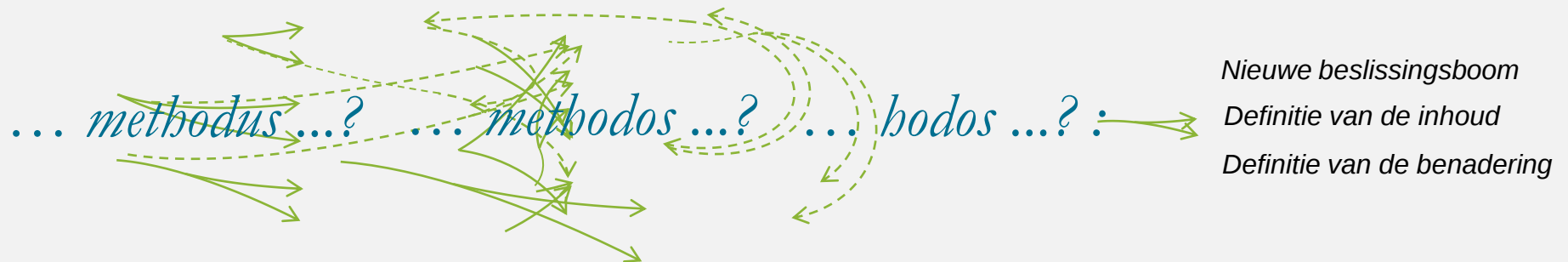
- Opmeten is weten:

28 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Opmeten is weten:

... een architecturaal project ...?

- Opmeten is weten:

[illegible]

30 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Opmeten is weten:

N° DE MENUISERIE	SE101	SE102	SE103	SE104	SE105	SE106	SE107	SE108	SE109	SE110	SE111	SE112	SE113	SE114	SE115
Typologie															
Matière	Bo	Bo, Az	Bo	Bo	Bo	Bo	Bo	Bo	Bo	Bo	Bo	Bo, Az	Bo	Bo	Az
Dormant	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Battant	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Etanchéité	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Finition	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Vitrage simple	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Quincaillerie															
Système d'ouverture															
Targette et verrou															
Espagnolette															
Crémone															
Crémone à pompe															
Serrure ancienne															
Serrure rapportée															
Poignée tirant															
N° DE MENUISERIE															
Typologie															
Matière															
Dormant															
Battant															
Etanchéité															
Finition															
Vitrage simple															
ETAT															
Fixation à la maçonnerie et seuil															
Maintien général du châssis															
Composant du dormant:															
Partie basse															
Partie haute															
Montants															
Composant du battant															
Jet d'eau															
Cass goutte															
Voilement															
Partie haute															
Montants															
Feuillure, Guede de loup,...															
Panneau remplissage															

Quincaillerie	
Système d'ouverture	
Targette et verrou	
Espagnolette	
Crémone	
Crémone à pompe	
Serrure ancienne	
Serrure rapportée	
Poignée tirant	
Elements de rotation	
Fiche	
Briquet	
Pasomelle	
Charnière en applique	
Charnière sur gond	
Ferrure sur gond et boudons	
Remplissage	
Simple vitrage	
Mastic de vitrage	
Pare-dou	
Tablette de fenêtre intérieure	
Bois	
Pierre naturelle	
Céramique	
Sans tablette, Enduit	
Système d'occultation	
Volet manuel extérieur	
Volet manuel intérieur	
Volet roulant	
Finition	
Peinture/vernis	

... een architecturaal project ...?

- Opmeten om te weten:

© atelier moneo

[illegible]

© atelier moneo

32 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Opmeten om te weten:

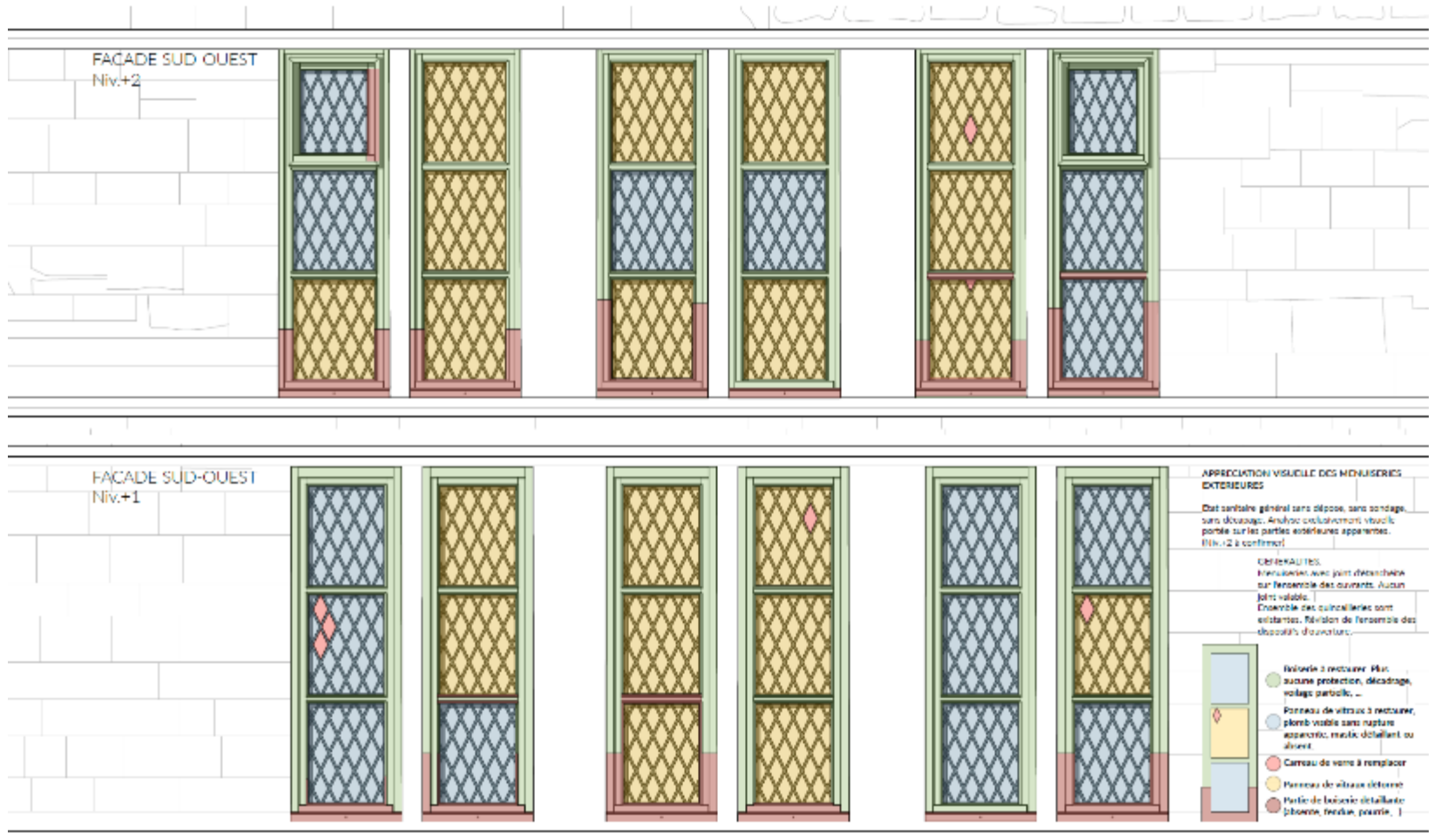
© atelier moneo

33 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

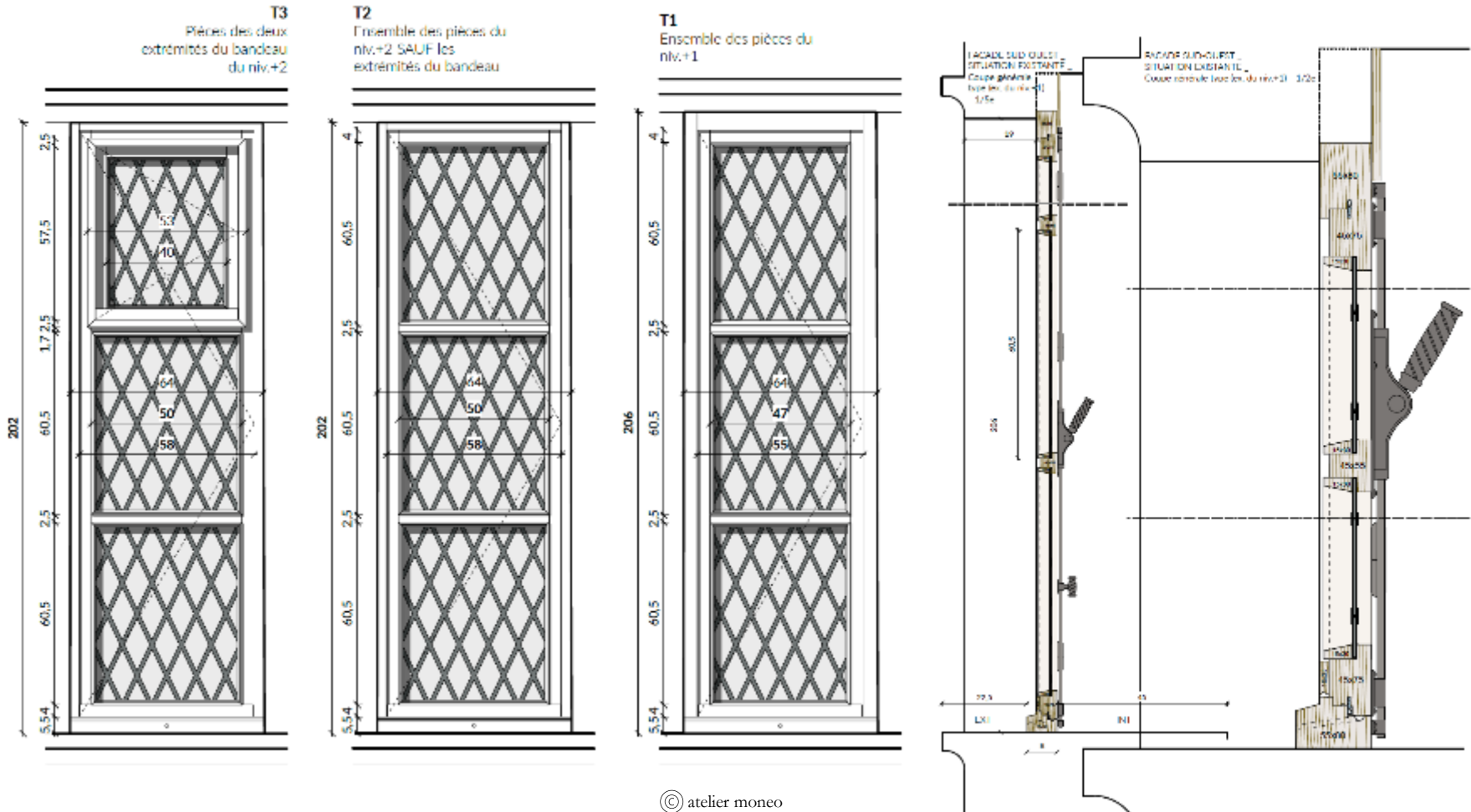
- Opmeten is weten:

34 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

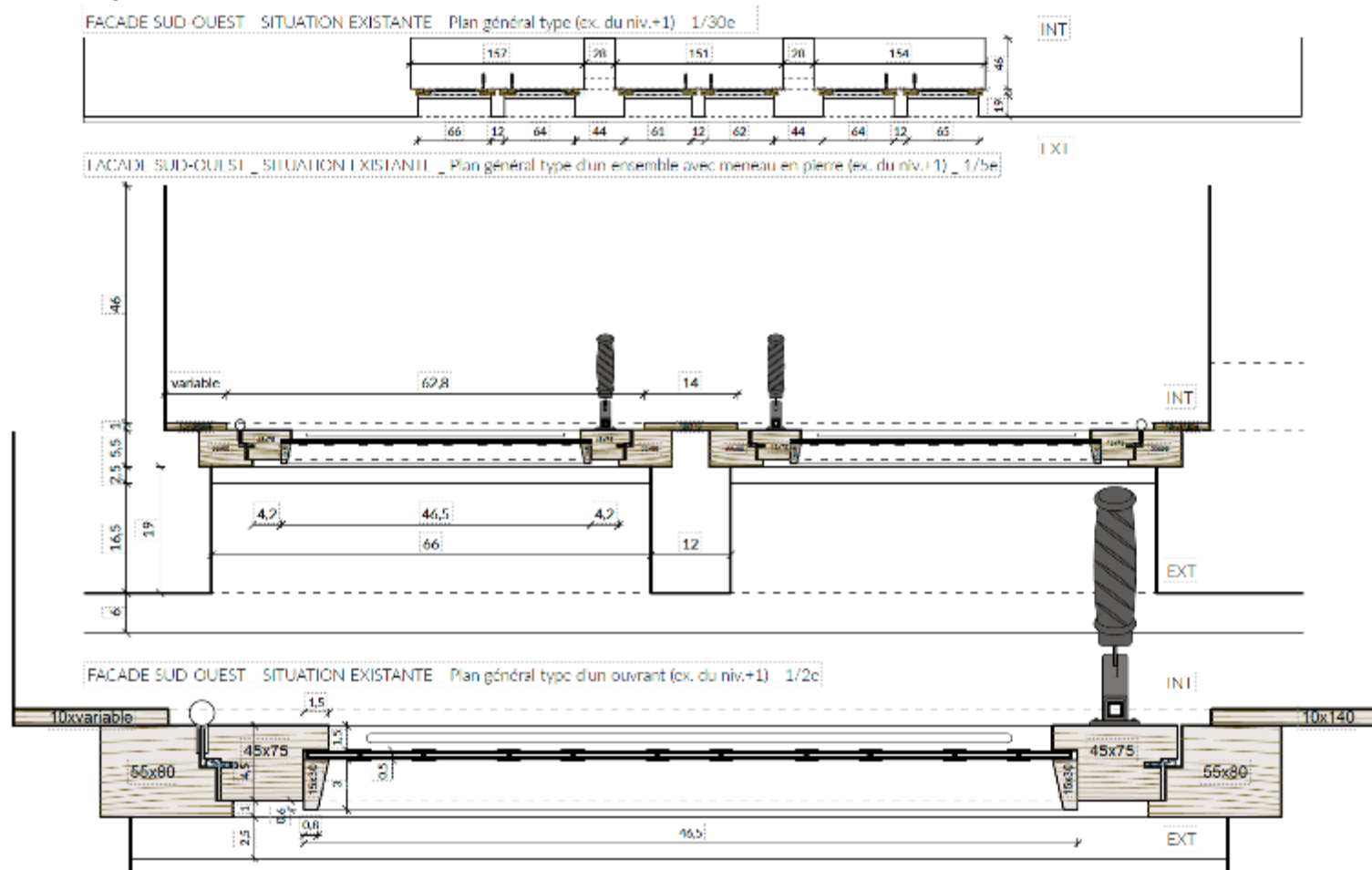
... een architecturaal project ...?

- Opmeten is weten:

... een architecturaal project ...?

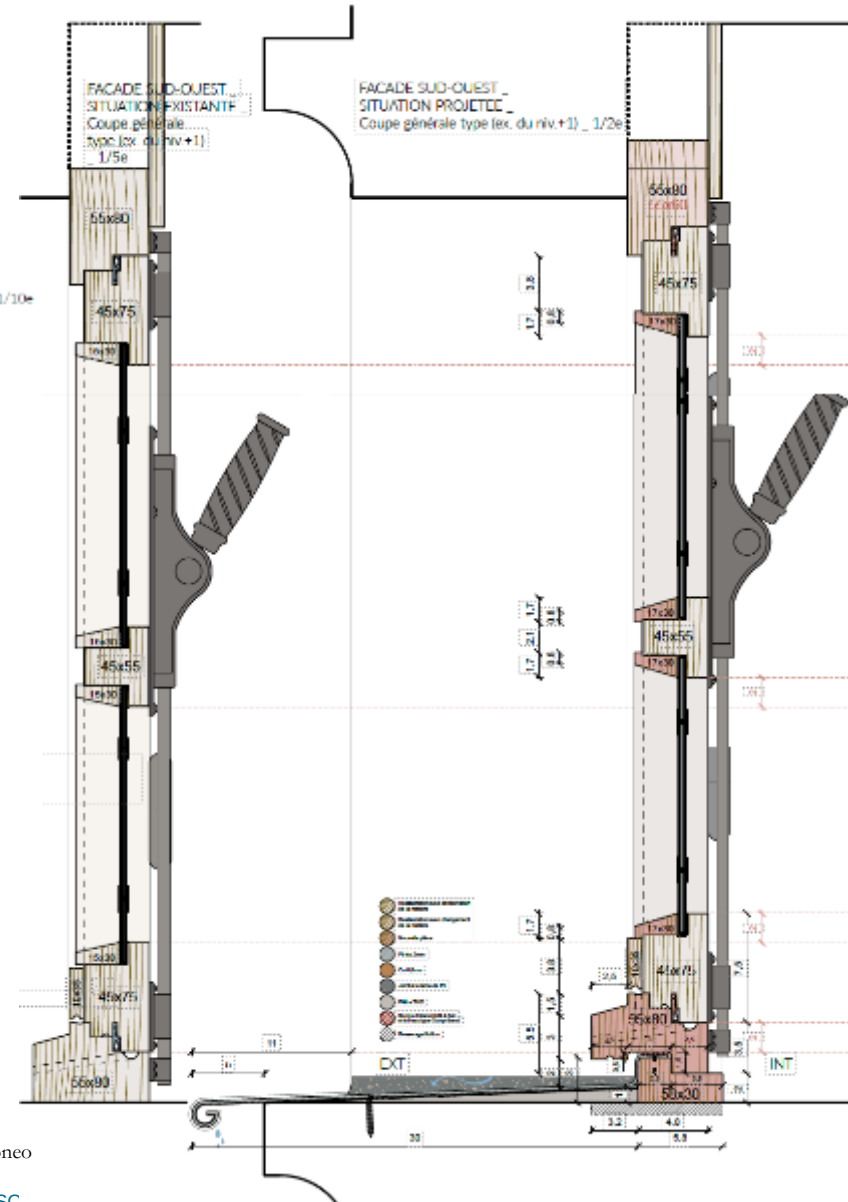
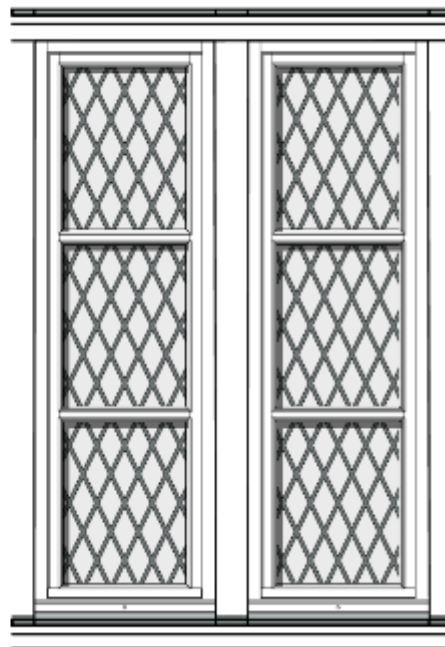
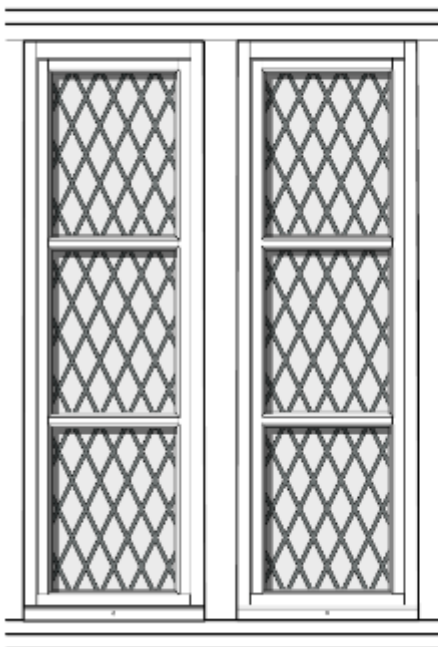
- Opmeten is weten:

... een architecturaal project ...?

- Opmeten is weten:

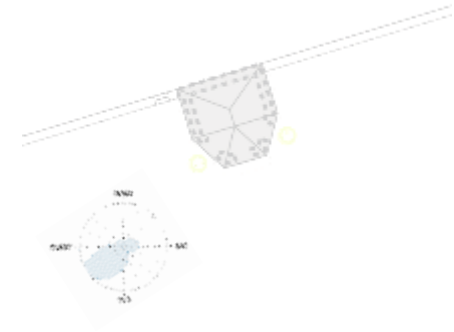
FACADE SUD-OUEST _ SITUATION EXISTANTE _ Vue EXT. type (ex. du niv.+1) _ 1/10e FACADE SUD-OUEST _ SITUATION PROJETEE _ Vue EXT. type (ex. du niv.+1) _ 1/10e

37 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk 1e helft 18e eeuw (1700-1750)

Niet-beschermd
Ruïne
Gedeeltelijke inrichting
Restanten van origineel raamwerk

Typologisch onderzoek
Opmetingen, modellering, inventaris van samenstellingen
en stijkenmerken
Programma: tuinpaviljoen

Contemplatieve en identitaire inhoud

Ontwerp van nieuw schrijnwerk
op basis van vervallen raamwerk.
Aandacht voor luchtdichtheid
Aandacht voor roedes.
Aandacht voor roedes uit RVS en kit
Geen thermische vereiste, voordeel van condensatie.
Enkele beglazing met sterke weerspiegeling

38 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

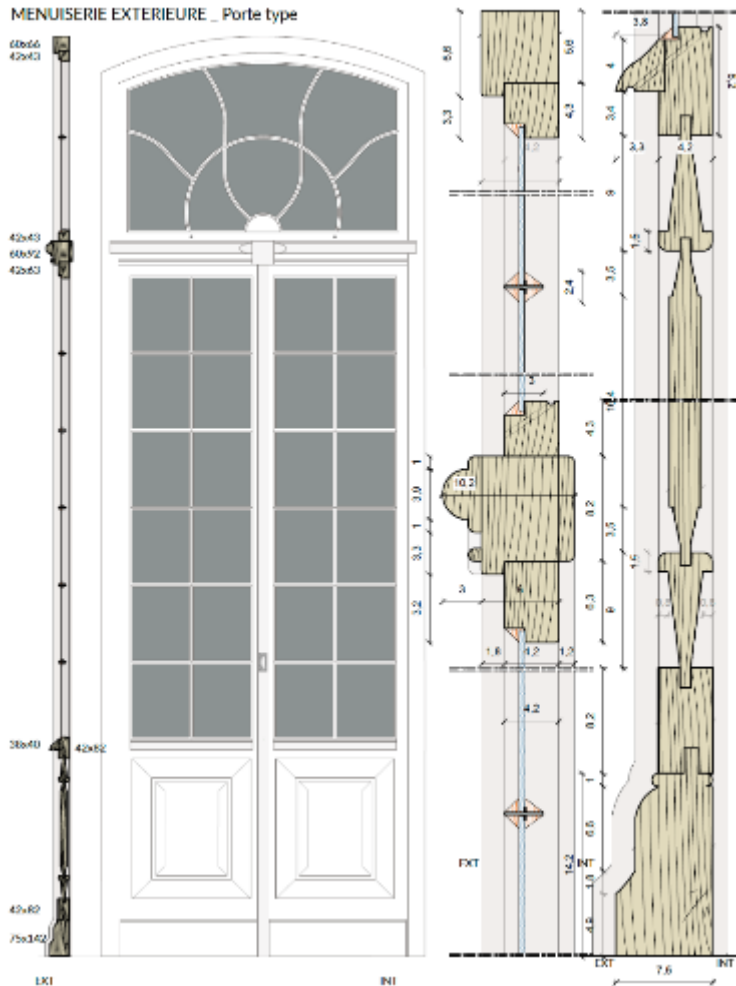
... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk 1e helft 18e eeuw (1700-1750)

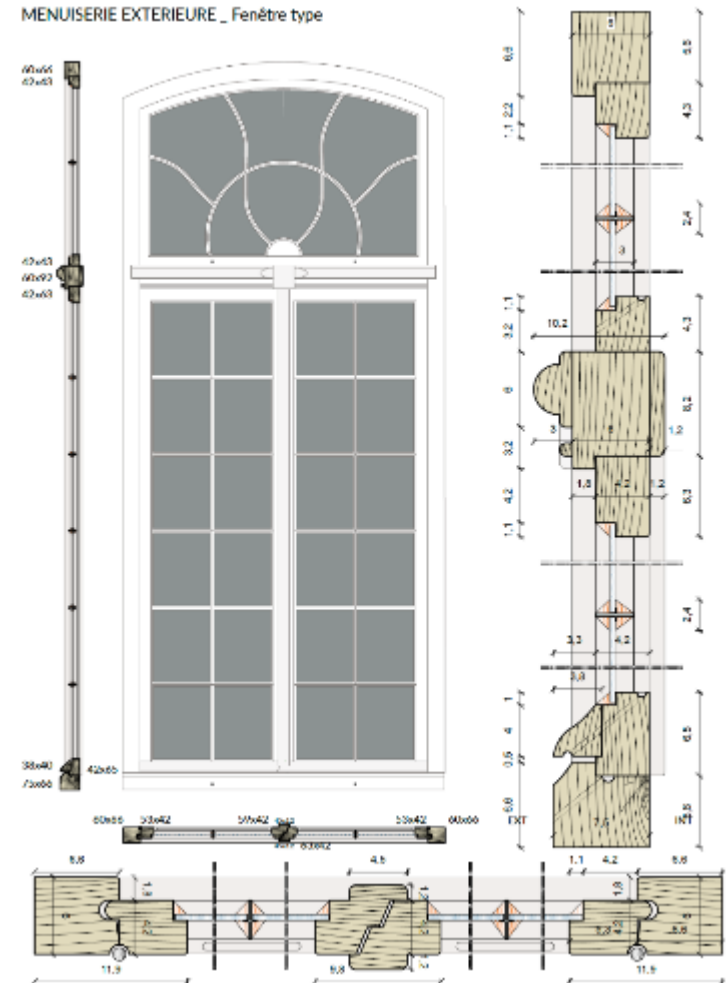

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk 1e helft 18e eeuw (1700-1750)

© atelier moneo

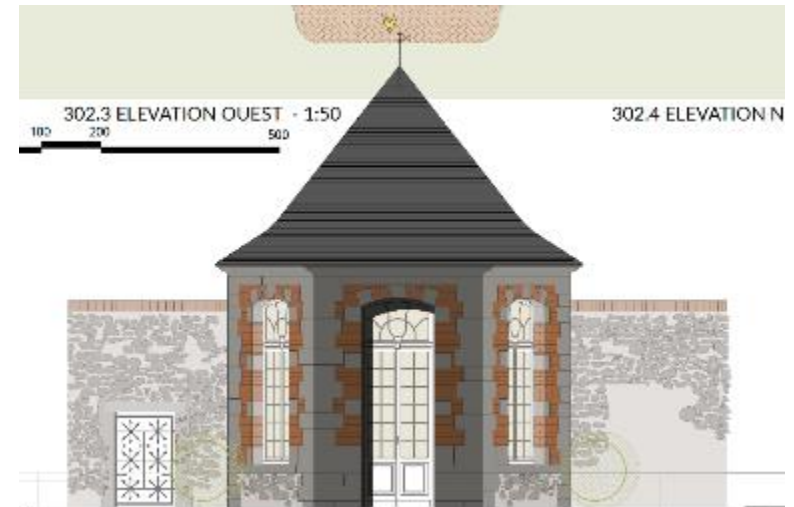
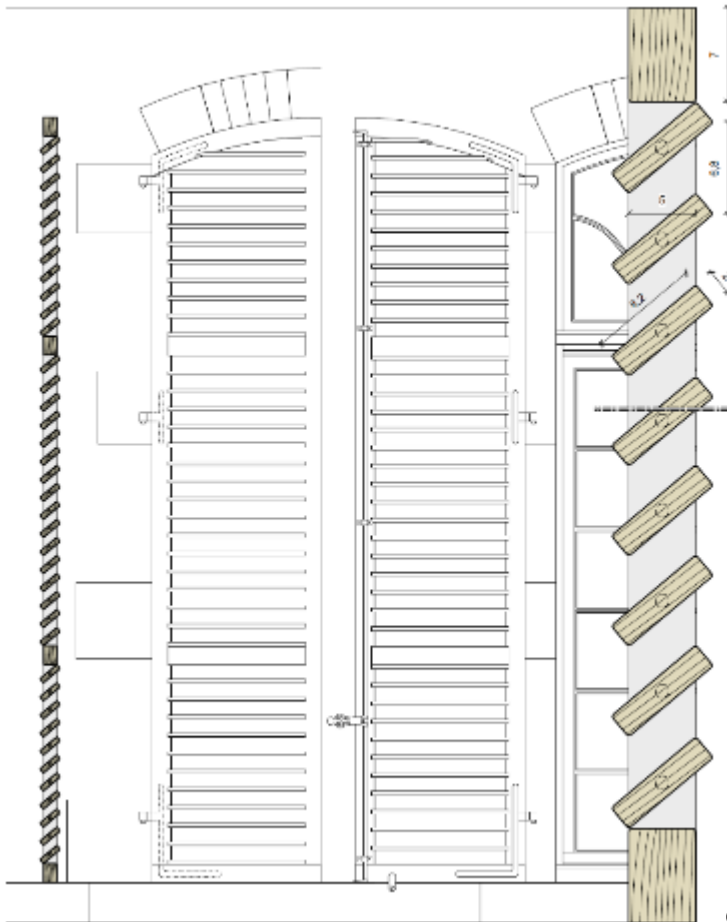

40 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk 1e helft 18e eeuw (1700-1750)

MENUISERIE EXTERIEURE _ Contrevent type

302.2 ELEVATION EXTERIEURE DEPLOYEE 1:50

© atelier moneo

41 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk eind 18e eeuw (1774-1776)

Beschermd

Slechte staat, meerdere jaren onbewoond
Verschillende types schrijnwerk

Historisch onderzoek, onderzoek gezondheidstoestand,
analyse met een vakman, typologisch onderzoek
Opmetingen, inventaris,
stijlkenmerken, datering, kleuranalyse.
Programma: Stichting Zoniënwood

Identitaire en cognitieve inhoud

Ontwerp van nieuw schrijnwerk
op basis van het oudste referentieraamwerk.
Aandacht voor luchtdichtheid.
Enkele beglazing met lage emissiviteit en sterke
weerspiegeling voor het geheel.
Renovatie van het referentieraamwerk met inbegrip van
luiken en beslag.

42 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk eind 18e eeuw (1774-1776)

43 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk eind 18e eeuw (1774-1776)

© atelier moneo

© atelier moneo

atelier moneo

44 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk eind 18e eeuw (1774-1776)

45 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk eind 18e eeuw (1774-1776)

46 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

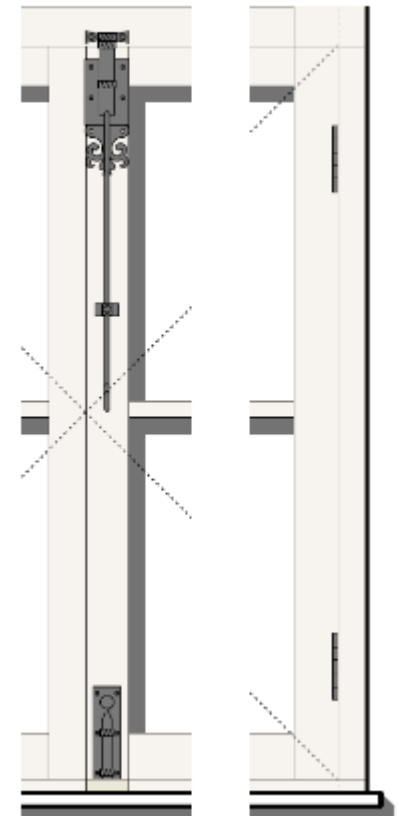
- Buitenschrijnwerk eind 18e eeuw (1774-1776)

Élément de quincailleries à relever

Verrou à tige

Charnière à fiche

© atelier moneo

47 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

► Buitenschrijnwerk eind 18e eeuw (1774-1776)

... een architecturaal project ...?

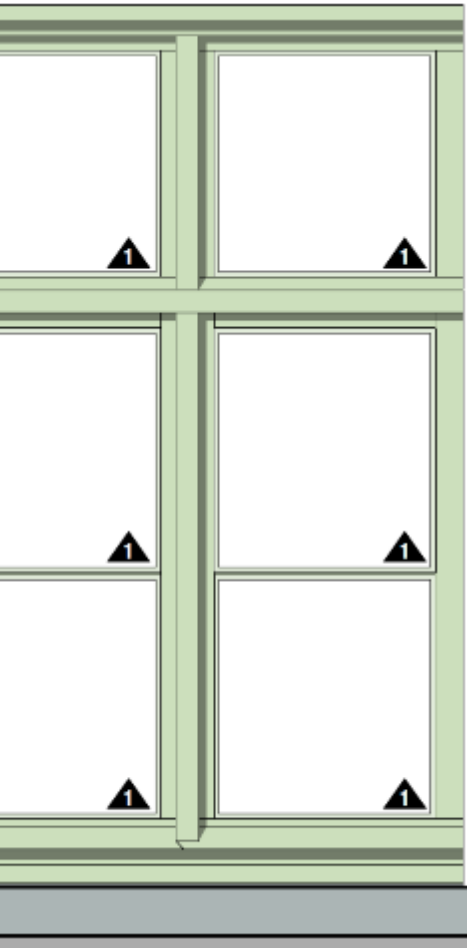
► Buitenschrijnwerk eind 18e eeuw (1774-1776)

49 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk eind 18e eeuw (1774-1776)

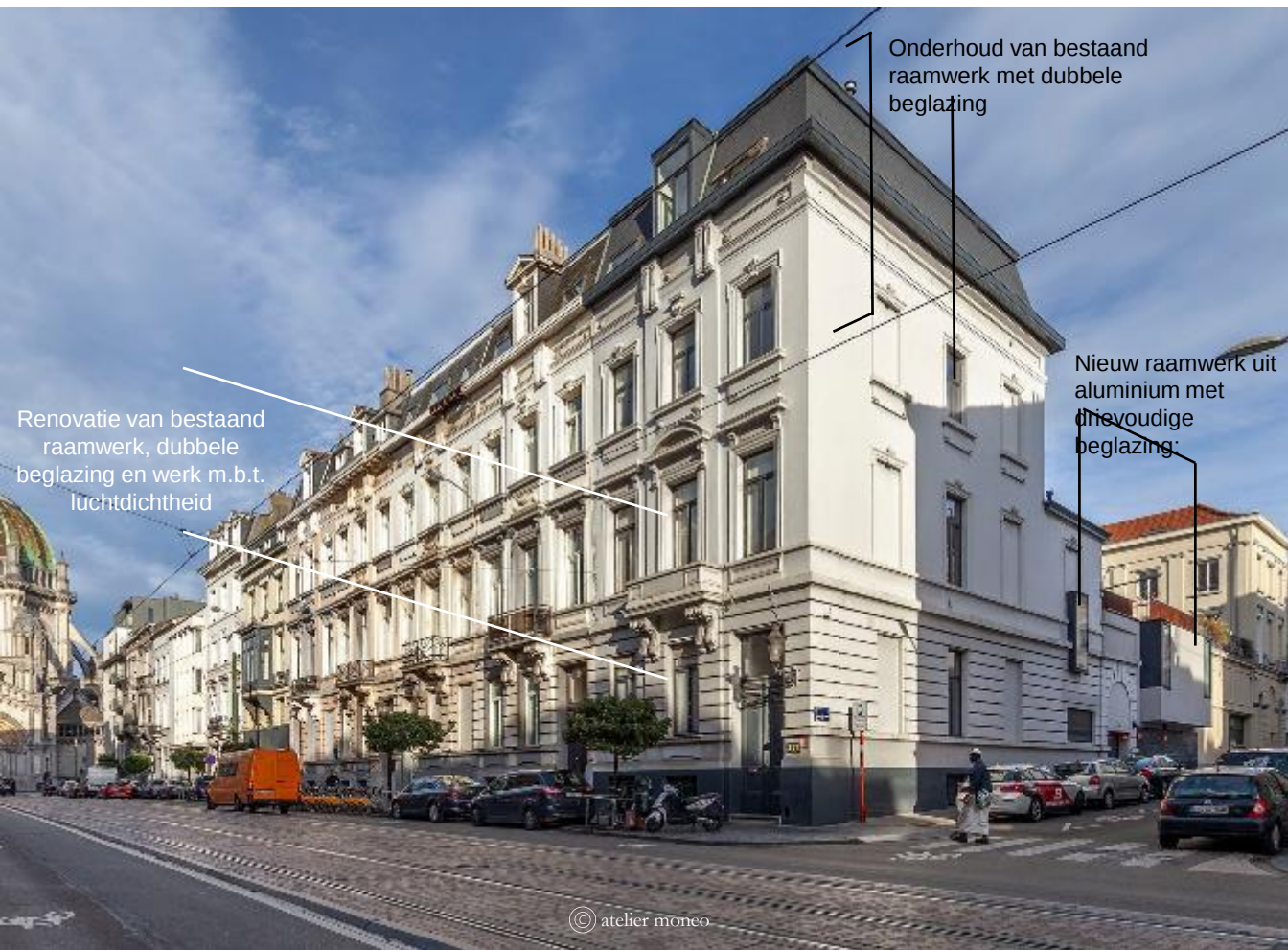
LA FONDATION POUR LA GESTION DE LA FORET DE SOIGNES DANS LA MAISON DU MEUNIER AU ROUGE-CLOITRE
DE STICHTING ZONIENWOUD IN DE MOLENAARSWONING IN HET ROOD KLOOSTER

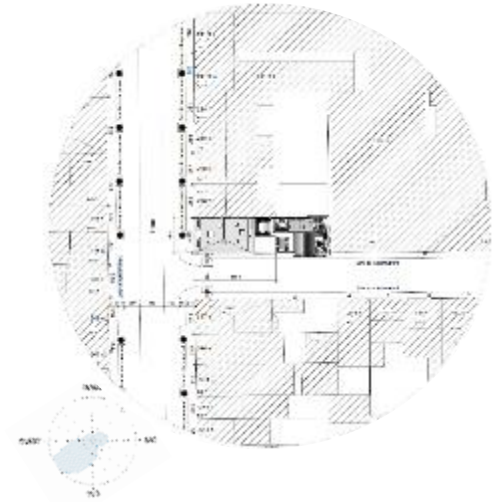
50 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk eind 19e eeuw (1885-1888)

© atelier momeo

Niet-beschermd
Bestaand gebouw en moderne achterbouw
Verschillende types

Gezien het gebouwwolume, meerdere benaderingen voor onderhoud, renovatie en modern schrijnwerk

Identitaire, contemplatieve en utilitaire inhoud

Aandacht voor luchtdichtheid bij de renovatie van het nog originele schrijnwerk op de beneden- en eerste verdieping.
Dubbele beglazing en werk m.b.t. de dichtingen (akoestiek)
Onderhoud aan bestaand modern schrijnwerk op tweede verdieping en in het trappenhuis.
Productie van nieuw raamwerk met driedubbele beglazing voor de moderne aanbouw waarin de gebouwenkenmerken worden weerspiegeld zonder echter het 19e-eeuwse lijstwerkpatroon over te nemen.

51 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk eind 19e eeuw (1885-1888)

52 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

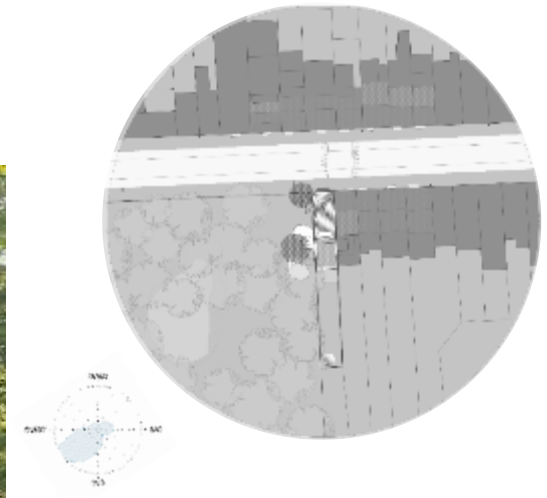
- Buitenschrijnwerk eind 19e eeuw (1885-1888)

53 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk begin 20e eeuw (1907)

Niet-beschermd
Zijgevel uitgevend op een park.

Typologisch onderzoek
Opmetingen, inventaris, analyse met een vakman
Gezien het gebouwwolume zijn er meerdere benaderingen vereist
Programma: woning

Identitaire, utilitaire inhoud

Volledige renovatie van het voorste gedeelte.
Plaatsing van enkele beglazing met lage emissiviteit,
herstelling van borstwering erkerraam voor thermische isolatie en renovatie van houten luiken.
Aandacht voor luchtdichtheid, zowel voor het raamwerk als voor de voordeur.
Herstelling van nieuwe vensteropening in zij- en achtergedeelte met moderne dubbele beglazing.

54 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk begin 20e eeuw (1907)

© atelier moneo

55 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk begin 20e eeuw (1907)

© atelier monco

© atelier monco

56 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk begin 20e eeuw (1907)

57 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk begin 20e eeuw (1907)

58 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk begin 20e eeuw (1907)

59 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk begin 20e eeuw (1907)

60 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

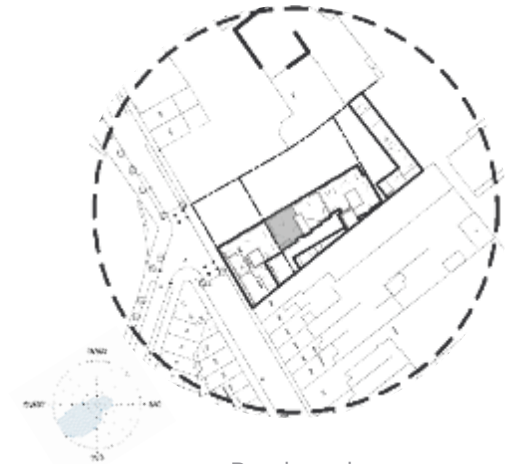
- Buitenschrijnwerk begin 20e eeuw (1907)

61 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk interbellum (1931-1934)

Beschermde
Appartementsgebouwen
Algemeen beheersplan. (Arch. G. Stegen Arsis)

Analyse van het beheersplan
Opmetingen, inventaris van samenstellingen, analyse
met een vakman.
Ontwerp van nieuw schrijnwerk
op basis van vervallen raamwerk.
Programma: woning

Identitaire en cognitieve inhoud

Aandacht voor luchtdichtheid
Renovatie van luiken en mechanisatie. Enkele
beglazing met lage emissiviteit voor gereproduceerd
raamwerk.
Ontwerp van een hedendaags geheel van stalen
raamwerk met enkele beglazing en enkele beglazing
met lage emissiviteit.

62 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

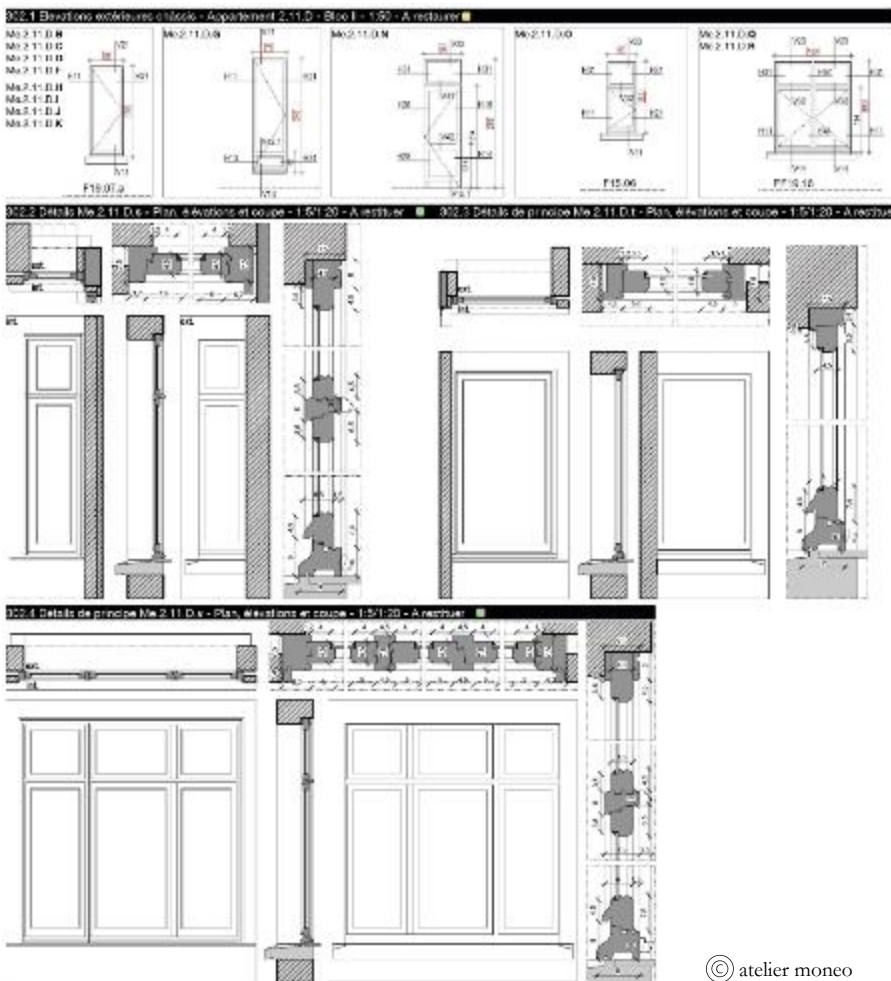
- Buitenschrijnwerk interbellum (1931-1934)

63 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk interbellum (1931-1934)

© atelier moneo

© atelier moneo

© atelier moneo

64 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... less is more...?

- Opmeting

65 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

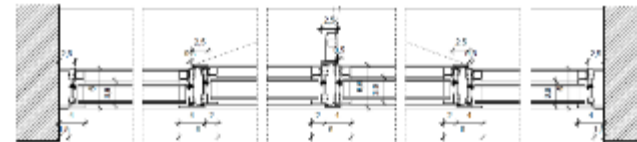
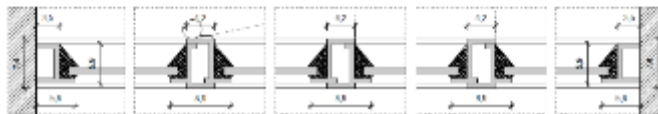
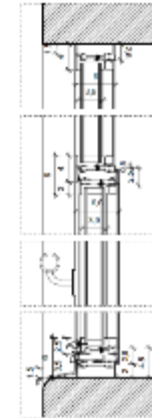
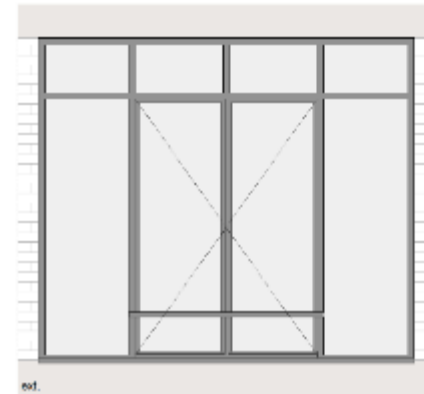
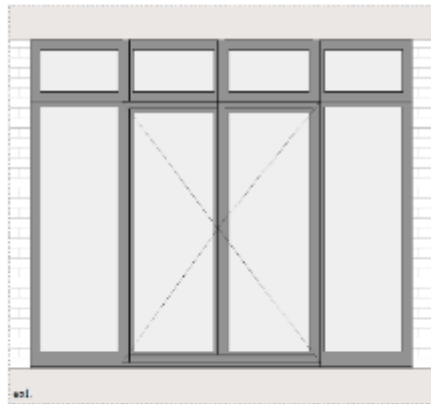
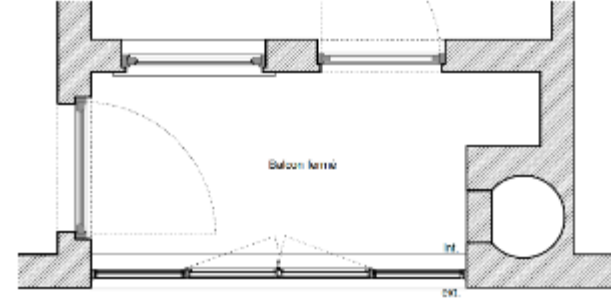
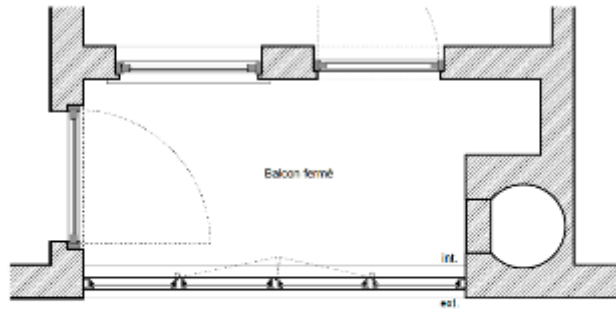
- Buitenschrijnwerk interbellum (1931-1934)

66 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk interbellum (1931-1934)

© atelier moneo

67 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk interbellum (1931-1934)

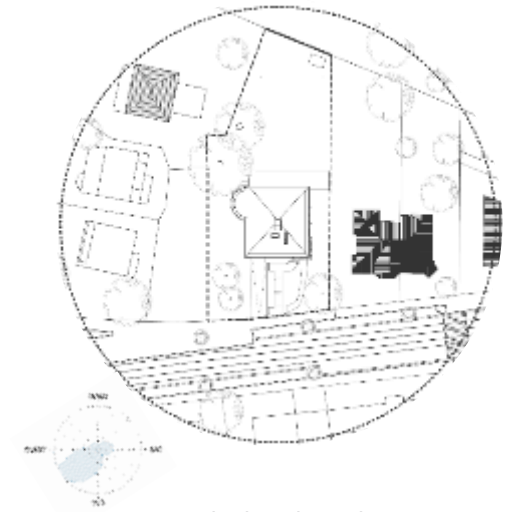
68 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk jaren 1940 (1937)

© atelier monco

Niet-beschermd
Middelmatige staat, onbewoond
Raamwerk met dubbele beglazing

Typologisch onderzoek
Opmetingen, inventaris van samenstellingen; stijkenmerken,
kleurenanalyse
Programma: woning

Identitaire, utilitaire, contemplatieve inhoud

Aandacht voor luchtdichtheid
Renovatie van bestaand schrijnwerk, vervanging van alle
inrichtingen voor luchtdichtheid, vervanging van bepaalde
beglazingen door dubbele beglazingen.
Herstel van oorspronkelijke kleuren

69 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk jaren 1940 (1937)

70 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk jaren 1940 (1937)

71 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk jaren 1940 (1937)

© atelier monco

© atelier monco

72 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk jaren 1940 (1937)

73 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk jaren 1940 (1937)

74 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk jaren 1940 (1937)

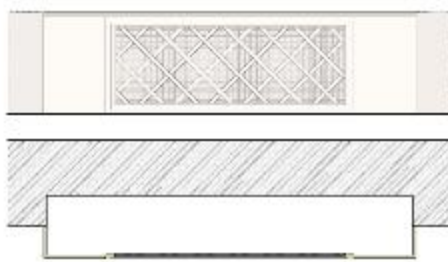

75 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

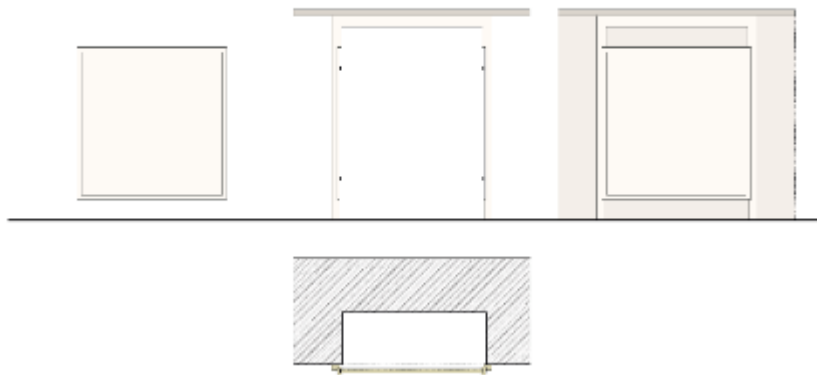
... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk jaren 1940 (1937)

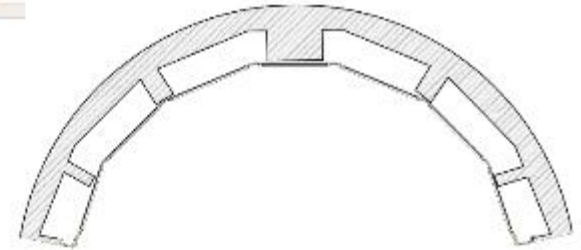
DETAIL CACHIE-RACIATEUR_S0017 - 1:10

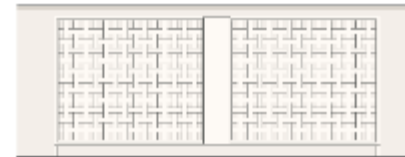
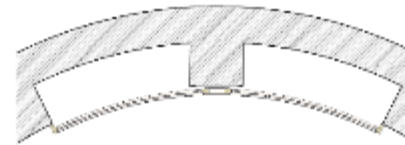
DETAIL CACHIE-RACIATEUR_R_0004 - 1:10

DETAIL CACHIE-RACIATEUR_R_0004 - 1:10

DETAIL CACHIE-RACIATEUR_R_0004 - 1:10

© atelier moneo

76 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk jaren 1950 (1949)

© atelier monco

© atelier monco

© atelier monco

© atelier monco

© atelier monco

© atelier monco

77 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk jaren 1950 (1949)

© atelier moneo

78 ... EEN RAAMWERK VOOR REDELIJKHEID?

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk jaren 1950 (1949)

... een architecturaal project ...?

- Buitenschrijnwerk jaren 1950 (1949)

- ▶ Schrijnwerk staat nooit op zich als architecturaal object, maar staat altijd in relatie tot zijn context.
- ▶ Deze context is divers, zowel wat de fysieke omgeving als de productieomgeving betreft (materialen, datering, stijlen, enz.).
- ▶ Schrijnwerk is fundamenteel voor de architecturale waardering
- ▶ Een methodologische benadering maakt het mogelijk het verbruik van uitvoeringsmaterialen aanzienlijk te verminderen en benadrukt fundamenteel de uitdagingen inzake onderhoud, de plaats van de mens, en knowhow
- ▶ Overwegingen m.b.t. schrijnwerk moeten altijd in een globale projectstrategie kaderen
- ▶ De bijbehorende inrichtingen spelen een fundamentele rol (luiken, gordijnen, enz.)

José Alberto SOLINIS CARRERA

Architect

atelier moneo srl

+ 32 472 27 93 37

alberto@atelier-moneo.be

www.atelier-moneo.be

BEDANKT VOOR UW AANDACHT

